

BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 juni 2008

**WETSONTWERP**

**tot wijziging van de wetgeving  
wat betreft de wijziging van het  
huwelijksvermogensstelsel zonder  
tussenkomst van de rechtbank**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE  
VOOR DE JUSTITIE  
UITGEBRACHT DOOR  
MEVROUW **Katrien SCHRYVERS**

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting door de vertegenwoordiger van de minister van Justitie . . . . .	3
II. Procedure . . . . .	3
III. Algemene bespreking . . . . .	4
IV. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen . . . . .	6

Voorgaande documenten:

**Doc 52 1174/ (2007/2008):**

001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.  
002 en 003: Amendementen.

*Zie ook :*

005 : Tekst aangenomen door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

23 juin 2008

**PROJET DE LOI**

**modifiant la législation en ce qui concerne  
la modification du régime matrimonial  
sans intervention du tribunal**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION  
DE LA JUSTICE  
PAR  
MME **Katrien SCHRYVERS**

SOMMAIRE

I. Exposé introductif du représentant du ministre de la Justice . . . . .	3
II. Procédure . . . . .	3
III. Discussion générale . . . . .	4
IV. Discussion des articles et votes . . . . .	6

Documents précédents:

**Doc 52 1174/ (2007/2008):**

001: Projet transmis par le Sénat.  
002 et 003: Amendements.

*Voir aussi :*

005 : Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/  
Composition de la commission à la date du dépôt du rapport:**

Voorzitter/Président: Mia De Schamphelaere

**A. — Vaste leden/Membres titulaires:**

CD&V - N-VA: Els De Rammelaere, Mia De Schamphelaere,  
Katrien Schryvers, Raf Terwingen  
MR: Jean-Luc Crucke, Olivier Maingain, Marie-Christine  
Marghem  
PS: Thierry Giet, André Perpète  
Open Vld: Sabien Lahaye-Battheu, Carina Van Cauter  
VB: Bart Laeremans, Bert Schoofs  
sp.a-spirit: Renaat Landuyt, Peter Vanvelthoven  
Ecolo-Groen!: Stefaan Van Hecke  
cdH: Clotilde Nyssens

**B. — Plaatsvervangers/Membres suppléants:**

Sonja Becq, Stefaan De Clerck, Gerald Kindermans, Sarah Smeyers,  
Liesbeth Van der Auwera  
David Clarinval, Denis Ducarme, Olivier Hamal, Florence Reuter  
Valérie Déom, Claude Eerdeken, Karine Lalieux  
Herman De Croo, Bart Somers, Bruno Steegen  
Alexandra Colen, Peter Logghe, Bruno Stevenheydens  
Maya Detiège, Bruno Tobback, Ludwig Vandenhove  
Juliette Boulet, Fouad Lahssaini  
Josy Arens, Joseph George

cdH	:	centre démocrate Humaniste	
CD&V – N-VA	:	Christen-Democratisch en Vlaams/Nieuw-Vlaamse Alliantie	
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	
FN	:	Front National	
LDD	:	Lijst Dedecker	
MR	:	Mouvement Réformateur	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
PS	:	Parti Socialiste	
sp.a+VI.Pro	:	Socialistische partij anders + VlaamsProgressieven	
VB	:	Vlaams Belang	
<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 52 0000/000 :	Parlementair document van de 52 <sup>e</sup> zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 52 0000/000 :	Document parlementaire de la 52 <sup>ème</sup> législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV :	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN :	Plenum	PLEN :	Séance plénière
COM :	Commissievergadering	COM :	Réunion de commission
MOT :	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT :	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : publicaties@deKamer.be	e-mail : publications@laChambre.be

DAMES EN HEREN

Uw commissie heeft dit wetsontwerp onderzocht tijdens haar vergaderingen van 28 mei, 3 en 11 juni 2008.

### I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE VERTEGENWOORDIGER VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

De vertegenwoordiger van de minister geeft aan dat dit wetsontwerp ertoe strekt de homologatie van een wijziging van een huwelijkscontract, zoals die thans door het Burgerlijk Wetboek wordt geregeld, te vervangen door een minder formalistische procedure, buiten de rechtbank om.

Bij de behandeling door de Senaatscommissie voor de Justitie van het wetsvoorstel van mevrouw Taelman onderstreepten de leden van die commissie dat de procedure waarbij de rechtbank tot homologatie overgaat, de kinderen van het koppel en de derden-schuldeisers beschermt. Ingeval die regeling wordt vervangen door een procedure voor de notaris, dan dreigt een doeltreffende bescherming van die rechten niet langer gewaarborgd te zijn. Om dat te verhelpen, heeft de Senaat enkele amendementen aangenomen. Zo werd in artikel 9 van de wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt een bijkomende controle ingevoegd, in die zin dat de notaris, wanneer hij tegenstrijdige belangen of de aanwezigheid van onevenwichtige bedingen vaststelt, de partijen daarop attent moet maken en hen moet meedelen dat elke partij de vrije keuze heeft om een andere notaris aan te wijzen of zich te laten bijstaan door een raadsman. Er zij overigens op gewezen dat die bepaling een algemene strekking heeft en dus niet alleen van toepassing is op wijzigingen van een huwelijkscontract.

Wat ten slotte de bekendmaking van de wijziging betreft, wordt de wijziging, teneinde de rechten van de derden-schuldeisers beter te beschermen, niet alleen opgenomen in het register van de burgerlijke stand, maar ook bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*, tenzij de wijziging betrekking heeft op een beschikking houdende wijziging van de regels van vereffening van het gemeenschappelijk vermogen, aangenomen overeenkomstig de artikelen 1457 tot 1464 van het Burgerlijk Wetboek, of op de contractuele erfstellingen.

### II. — PROCEDURE

Gelet op de vragen die bij de bespreking van de artikelen zijn gerezen, hebben de commissieleden de juridische dienst van de Kamer om een wetgevingstechnische

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné le présent projet de loi au cours de ses réunions des 28 mai et 3 et 11 juin 2008.

### I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DU REPRÉSENTANT DU MINISTRE DE LA JUSTICE

*Le représentant du ministre* explique que le présent projet de loi a pour objet de remplacer l'homologation d'une modification d'un contrat de mariage, telle qu'actuellement prévue dans le Code civil, par une procédure moins formaliste qui ne nécessite pas l'intervention du tribunal.

Le souci principal des membres de la commission de la Justice du Sénat lors de l'adoption de cette proposition de loi était que la procédure d'homologation par le tribunal devait protéger les enfants du couple, ainsi que les tiers créanciers. En remplaçant ce mécanisme par une procédure devant le notaire, il risque de ne plus y avoir de garantie que les droits visés soient efficacement protégés. Afin de résoudre ce problème, un certain nombre d'amendements a été adopté par le Sénat. C'est ainsi qu'un contrôle supplémentaire a été instauré à l'article 9 de la loi du 16 mars 1803 contenant organisation du notariat en stipulant que si le notaire constate l'existence d'intérêts contradictoires ou en présence d'engagements disproportionnés, il attire l'attention des parties et les avise qu'il est loisible à chacune d'elles de désigner un autre notaire ou de se faire assister par un conseil. Il convient par ailleurs de noter que cette disposition à une portée générale et ne se limite donc pas aux seuls cas de modifications d'un contrat de mariage.

Enfin, en ce qui concerne la publication de la modification, afin de protéger efficacement les droits des tiers créanciers, celle-ci est non seulement inscrite dans les registres de l'Etat civil, mais est également publiée au *Moniteur belge*, hormis celle concernant une disposition portant modification des règles de liquidation du patrimoine commun, adoptées conformément aux articles 1457 à 1464, ainsi que pour les institutions contractuelles.

### II. — PROCÉDURE

En raison des interrogations soulevées dans le cadre de la discussion des articles, les membres de la commission ont demandé une note légistique au service

nota gevraagd. Die nota wordt bij de artikelsgewijze bespreking gevoegd.

### III. — ALGEMENE BESPREKING

*De heer Bert Schoofs (VB)* vraagt zich af hoe ver de verplichting voor de notaris reikt om de partijen mee te delen dat ze de vrije keuze hebben om een tweede notaris aan te wijzen, wanneer hij tegenstrijdige belangen of de aanwezigheid van onevenwichtige bedingen vaststelt. Is voorzien in een sanctie ingeval de notaris die verplichting niet nakomt? Is het probleem niet opgelost als altijd een tweede notaris aanwezig is? Terzake is de grootste omzichtigheid geboden, teneinde de zwakste partij, die soms erg kwetsbaar kan zijn, voldoende te beschermen.

*Mevrouw Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld)* twijfelt geenszins aan de meerwaarde van dit wetsontwerp. Het stelt een echte vereenvoudiging in uitzicht. De tekst maakt komaf met het onderscheid dat thans bestaat tussen de contracten die vóór het huwelijk en die welke tijdens het huwelijk worden ondertekend.

Uit de praktijk blijkt duidelijk dat de homologatie van een wijziging aan het huwelijkscontract bijna nooit wordt geweigerd. Voor de rechtbanken gaat het in essentie om een formaliteit. Het wetsontwerp houdt voorts maar weinig risico's in voor derde schuldeisers, aangezien dat knelpunt bij andere bepalingen van het Burgerlijk Wetboek wordt geregeld.

Tot slot komt dit wetsontwerp tegemoet aan de recente ontwikkelingen in onze samenleving.

*De heer Olivier Hamal (MR)* staat achter dit wetsontwerp. Toch is kennelijk in geen enkele sanctie voorzien ingeval het uittreksel van de bedongen wijzigingen van het huwelijksvermogensstelsel niet in het Belgisch Staatsblad bekend wordt gemaakt.

De vertegenwoordiger van de minister onderstreept dat dit wetsontwerp ten minste evenveel bescherming zou moeten bieden als de huidige regeling. Momenteel is de homologatie door de rechtbank louter een formaliteit, die bijna nooit wordt geweigerd.

De regeling zal de notaris onverkort verplichten zijn werk behoorlijk te verrichten, doordat een tweede notaris controle kan uitoefenen. Voorts kan de notaris een sanctie oplopen wegens een beroepsfout, ook wanneer hij niet tot bekendmaking van het uittreksel van de wijzigingen overgaat. Ten slotte moet eraan worden herinnerd dat een derde schuldeiser wordt beschermd bij een reeks bepalingen, zoals artikel 1410 van het Burgerlijk Wetboek en de pauliaanse vordering zoals bepaald bij artikel 1167 van hetzelfde Wetboek.

juridique de la Chambre. Celle-ci est jointe à la discussion des articles.

### III.— DISCUSSION GÉNÉRALE

*M. Bert Schoofs (VB)* s'interroge quant à la portée de l'obligation pour le notaire d'informer les parties sur la possibilité de désigner un second notaire s'il constate l'existence d'intérêts contradictoires ou d'engagements disproportionnés. Une sanction est-elle prévue en cas de non-respect de cette obligation par le notaire? Est-ce que la présence systématique d'un second notaire ne permettrait pas de résoudre le problème? Il faut être très prudent en la matière, afin de protéger suffisamment la partie la plus faible qui peut être parfois très exposée.

*Mme Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld)* n'a aucun doute quant à l'apport du présent projet de loi. Il instaure une réelle simplification et élimine les discriminations existantes entre les contrats signés avant et pendant le mariage.

Il ressort clairement de la pratique que l'homologation d'une modification du contrat de mariage n'est pratiquement jamais refusée. Il s'agit pour les tribunaux essentiellement d'une formalité. Le projet n'implique également que peu de risques pour les tiers créanciers, d'autres dispositions du Code civil réglant ce problème.

Le présent projet de loi répond aux récentes évolutions de notre société.

*M. Pierre Hamal (MR)* soutient ce projet. Il semble toutefois qu'aucune sanction ne soit prévue en cas d'absence de publication de l'extrait des modifications conventionnelles au Moniteur belge.

*Le représentant du ministre* souligne que le présent projet devrait être au moins aussi protecteur que le système actuel. Actuellement l'homologation par le tribunal est une pure formalité, qui n'est pratiquement jamais refusée.

Le système imposera toujours au notaire de continuer à faire son travail correctement, en raison du contrôle possible par un second notaire. Par ailleurs, le notaire peut être sanctionné pour faute professionnelle, également lorsqu'il ne procède pas à la publication de l'extrait des modifications. Il convient enfin de rappeler que le tiers créancier est protégé par une série de dispositions telles que l'article 1410 du Code civil ou l'action paulienne prévue à l'article 1167.

*De heer Thierry Giet (PS)* meent dat de vigerende homologatieprocedure aan de partijen een adequate bescherming biedt in een bijzonder belangrijke aangelegenheid, met name het huwelijksvermogensstelsel. Vaak moet binnen een echtpaar een zwakke partij worden beschermd. De rechtbank is de aangewezen instantie daartoe. Hoewel de spreker niet tegen dit wetsontwerp gekant is, is hij er niet van overtuigd dat het echt onontbeerlijk is.

Met betrekking tot de pauliaanse vordering zou een bijzondere regel moeten gelden voor de huwelijksvermogensstelsels. De schuldeiser zou dus artikel 1167 van het Burgerlijk Wetboek niet mogen toepassen.

*De heer Bert Schoofs (VB)* wenst te vernemen hoeveel homologaties er precies per jaar worden geweigerd.

Tevens herinnert hij eraan dat het verkieslijk ware verplicht een tweede notaris aan te wijzen.

*De vertegenwoordiger van de minister* bevestigt dat artikel 1167, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek verwijst naar de specifieke regels inzake huwelijksvermogensstelsels. Het betreft een verwijzing naar de artikelen 1410 en 1440 van het Burgerlijk Wetboek, maar zulks beperkt geenszins de werkingssfeer van de pauliaanse vordering.

In verband met de verplichting om een tweede notaris aan te wijzen, mag men toch niet uit het oog verliezen dat de betrokken paren nog gehuwd zijn en a priori geen echtscheiding overwegen. Er is voor hen dus geen bijzondere reden om te twisten en om te pogen elkaar te benadelen. Die verplichting zou de procedure ook al te zeer verzwaren.

*Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V – N-VA)* vindt het positief dat een poging wordt ondernomen om de wijzigingsprocedure te vereenvoudigen. Men moet er echter ook op toezien de zwakste partij te beschermen.

Het wetsontwerp strekt ertoe de regels in verband met de wijziging van de overeenkomst inzake een huwelijksvermogensstelsel af te stemmen op die welke gelden voor de opstelling van een dergelijke overeenkomst vóór het huwelijk. Aangezien in dat verband geen rechter moet optreden vóór het huwelijk, moet die later ook niet optreden, als het stelsel wordt gewijzigd. Om echter toch de zwakste partij te beschermen, schrijft het wetsontwerp met name voor dat als de notaris onevenwichtige bedingen vaststelt, hij de partijen voorstelt een beroep te doen op een tweede notaris. Die bepaling is bijzonder belangrijk, want zij heeft een algemene strekking. Dat betekent dat ze niet alleen van toepassing is als er

*M. Thierry Giet (PS)* est d'avis que l'actuelle procédure d'homologation permet une protection adéquate des parties dans une matière, le régime matrimonial, particulièrement importante. Il y a souvent au sein d'un couple une partie faible à protéger. Or le tribunal est bien placé pour ce faire. Si l'intervenant n'est pas opposé au présent projet, il n'est pas convaincu qu'il soit absolument indispensable.

Concernant l'action paulienne, il y aurait une règle particulière applicable aux régimes matrimoniaux. Le créancier ne pourrait donc pas appliquer l'article 1167 du Code civil.

*M. Bert Schoofs (VB)* aimerait connaître le nombre exact d'homologations refusées annuellement.

Il rappelle également qu'il serait préférable de désigner obligatoirement un second notaire.

*Le représentant du ministre* confirme que l'article 1167, alinéa 2, du Code civil renvoie aux règles spécifiques en matière de régimes matrimoniaux. Il s'agit d'un renvoi aux articles 1410 et 1440 du Code civil, mais qui ne limite nullement le champ d'application de l'action paulienne.

Concernant l'obligation de désigner un second notaire, il ne faut tout de même pas perdre de vue que les couples concernés sont encore mariés et n'ont a priori pas l'intention de divorcer. Il n'y a donc aucune raison particulière qu'ils se disputent et tentent de se porter préjudice. Cette obligation alourdirait également bien trop la procédure.

*Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V – N-VA)* pense qu'il est positif de tenter de simplifier la procédure de modification. Il faut toutefois également veiller à protéger la partie la plus faible.

L'objectif du projet de loi est d'aligner les règles concernant la modification conventionnelle d'un régime matrimonial avec celles qui régissent l'établissement d'un tel contrat avant le mariage. L'intervention du juge n'étant pas nécessaire avant le mariage, elle ne l'est pas non plus ultérieurement lors de modifications à apporter au régime. Afin de tout de même protéger la partie la plus faible, le projet de loi impose notamment au notaire de proposer aux parties de faire appel à un second notaire, s'il est en présence d'engagements disproportionnés. Cette disposition est particulièrement importante, car elle a une portée générale. Cela signifie qu'elle s'applique non seulement lors de modifications à

wijzigingen aan het stelsel worden aangebracht tijdens het huwelijk, maar ook voor de huwelijkscontracten die vóór het huwelijk werden gesloten.

Uiteraard vergt die wijziging echt vertrouwen in het notariaat, maar houdt ze zeker niet meer risico's in dan er nu zijn.

*Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld)* vindt het belangrijk dat de in aanmerking genomen procedure voldoende eenvoudig is. Er is gevaar voor bevoordeling van de ene partij ten opzichte van de andere, maar daarom mag men de contractuele vrijheid van de partijen nog niet beperken. Zij moeten de vrijheid behouden het huwelijksvermogensstelsel te kiezen dat zij wensen en de verdeling van goederen te kiezen waar hun voorkeur naar uitgaat. Als men uitgaat van het principe dat de partijen een overeenkomst kunnen ondertekenen, moet men ook erkennen dat zij handelingsbekwaam zijn.

De heer *Raf Terwingen (CD&V – N-VA)* stipt aan dat de wijziging in artikel 9 van de wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt niet zo belangrijk is. Het wetsontwerp heeft het over «tegenstrijdige belangen» (niet meer over «manifest tegenstrijdige belangen») en over «onevenwichtige bedingen» (niet meer over «duidelijk onevenwichtige bedingen»).

*De vertegenwoordiger van de minister* vindt evenwel dat het gaat om een heel belangrijke wijziging. De uitdrukking «onevenwichtige bedingen» is echt heel ruim.

#### IV.—ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

##### Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Het wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

##### Art. 2

De heer *Thierry Giet (PS)* heeft bedenkingen bij de formulering van het ontworpen artikel 1394, § 2. Waarom wordt gepreciseerd dat een boedelbeschrijving op verklaring mogelijk is, «voor zover beide echtgenoten hiermee akkoord zijn in alle gevallen waarin een boedelbeschrijving zou worden opgemaakt»? Welke gevallen worden hier bedoeld?

apporter au régime pendant le mariage, mais également aux contrats de mariage conclus avant le mariage.

Bien entendu cette modification nécessite une réelle confiance envers le notariat, mais n'implique certainement pas plus de risques qu'il y en a actuellement.

*Mme Carina Van Cauter (Open Vld)* estime qu'il est important que la procédure retenue soit suffisamment simple. S'il existe des risques qu'une partie soit désavantagée par rapport à l'autre, on ne peut pas pour autant limiter la liberté contractuelle des parties. Il faut qu'ils conservent la liberté de choisir le régime matrimonial qu'ils souhaitent et d'opter pour la répartition des biens qu'ils privilégient. Si l'on part du principe que des parties peuvent signer un contrat, il faut également considérer qu'elles sont capables.

*M. Raf Terwingen (CD&V – N-VA)* note que la modification apportée à l'article 9 de la loi du 16 mars 1803 concernant l'organisation du notariat n'est pas si importante. Le projet parle désormais d'intérêts contradictoires plutôt que d'intérêts «manifestement» contradictoire et d'engagements disproportionnés plutôt que d'engagements «à l'évidence» disproportionnés.

*Le représentant du ministre* estime au contraire qu'il s'agit d'une modification de grande ampleur. La notion d'«engagements disproportionnés» est vraiment très large.

#### IV.— DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

##### Article 1<sup>er</sup>

Cet article n'appelle aucune observation de la part des membres.

Il est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

##### Art. 2

*M. Thierry Giet (PS)* s'interroge quant à la formulation de l'article 1394, § 2, en projet. Pourquoi précise-t-on qu'un inventaire sur déclaration peut être dressé, pour autant que les deux époux y consentent, dans tous les cas où l'on dresserait un inventaire? Quels cas sont ici visés?

*De vertegenwoordiger van de minister* antwoordt dat die precisering werd aangebracht ingevolge een opmerking van professor Walter Pintens tijdens de door de Senaatscommissie voor de Justitie georganiseerde hoorzittingen (Stuk Senaat 4-127/5, blz. 15). Als men een facultatieve boedelbeschrijving wil instellen, moet men preciseren in welke gevallen die op verklaring kan worden opgesteld. Op grond daarvan heeft de commissie amendement nr. 15 (Stuk Senaat 4-127/4) aangenomen, teneinde te preciseren dat een boedelbeschrijving op verklaring kan worden opgesteld in alle gevallen waarin een boedelbeschrijving mogelijk is.

*De heer Thierry Giet (PS)* vraagt zich af waarom die precisering is ingevoegd in artikel 1394 van het Burgerlijk Wetboek, aangezien dit een algemene bepaling is. Ware het niet beter artikel 1182 van het Gerechtelijk Wetboek in die zin te wijzigen?

*De heer Raf Terwingen (CD&V – N-VA)* is er evenmin van overtuigd dat die laatste zin moet worden behouden.

\*

Nota van de Juridische dienst van de Kamer:

«1. Door te bepalen dat «[deze] boedelbeschrijving op verklaring [...] mogelijk [is] (...) in alle gevallen waarin een boedelbeschrijving zou worden opgemaakt», wijkt het ontworpen artikel 1394, § 2, eerste lid, tweede volzin, van het Burgerlijk Wetboek af van artikel 1182, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, op grond waarvan «[de] boedelbeschrijving op grond van verklaringen [...] alleen dan geoorloofd [is] wanneer zij niet anders kan worden verricht».

Het ware raadzaam uitdrukkelijk aan te geven dat de ontworpen bepaling een afwijking inhoudt, bijvoorbeeld door in het wetsontwerp een artikel op te nemen tot wijziging van voormeld artikel 1182, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

Concreet vervange men de Nederlandse tekst van dat tweede lid door wat volgt: «Behalve indien de wet anders bepaalt, is een boedelbeschrijving op grond van verklaringen alleen dan geoorloofd wanneer zij niet anders kan worden verricht»; in het Frans wordt de tekst van dat tweede lid dan aangevuld met de woorden «, *sauf si la loi en dispose autrement*».

Tevens stellen wij voor het laatste zinsdeel van de eerste volzin, alsook de tweede volzin van het ontworpen artikel 1394, § 2, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek anders te formuleren (zie hierna).

*Le représentant du ministre* note que cette précision a été apportée suite à une remarque faite par le professeur Walter Pintens lors des auditions organisées par la commission de la Justice du Sénat (DOC S 4-127/5, p. 15). Si l'on veut introduire un inventaire facultatif, il y a lieu de préciser dans quels cas il peut être dressé sur déclaration. La commission a adopté sur cette base l'amendement n° 15 (DOC S 4-127/4), afin de préciser qu'un inventaire sur déclaration peut être dressé, dans tous les cas où un inventaire est possible.

*M. Thierry Giet (PS)* se demande pourquoi cette précision est insérée à l'article 1394 du Code civil, dans la mesure où il s'agit d'une disposition à portée générale. Ne serait-il pas préférable de modifier pour ce faire l'article 1182 du Code judiciaire?

*M. Raf Terwingen (CD&V – N-VA)* n'est pas non plus convaincu que cette dernière phrase doive être maintenue.

\*

Note du service juridique de la Chambre:

«1. En portant que «cet inventaire sur déclaration peut être dressé (...) dans tous les cas où l'on dresserait un inventaire», l'article 1394, § 2, alinéa 1<sup>er</sup>, deuxième phrase, en projet, du Code civil déroge à l'article 1182, alinéa 2, du Code judiciaire, lequel dispose que l'inventaire «ne peut être fait sur déclarations que lorsqu'il n'est pas possible de procéder autrement».

Il conviendrait d'expliciter le caractère dérogatoire de la disposition en projet, par exemple en insérant, dans le projet, un article modifiant l'article 1182, alinéa 2, précité, du Code judiciaire, qui compléterait cette disposition par les mots

«, *sauf si la loi en dispose autrement*». Dans le texte néerlandais de cet article, on remplacera l'alinéa 2 par ce qui suit: «*Behalve indien de wet anders bepaalt, is een boedelbeschrijving op grond van verklaringen alleen dan geoorloofd wanneer zij niet anders kan worden verricht*».

Par ailleurs, nous proposons de reformuler le dernier membre de la première phrase ainsi que la deuxième phrase de l'article 1394, § 2, alinéa 1<sup>er</sup>, en projet, du Code civil (voir ci-après).

Het tweede lid van de ontworpen bepaling luidt als volgt: «Indien de echtgenoten een dading willen treffen (...), moet (...) [die] dading [...] de bepalingen van de artikelen 2044 tot 2058 in acht nemen.» Laatstgenoemde artikelen vormen samen titel XV van boek III van het Burgerlijk Wetboek, met als opschrift «Dading». Het is onnodig in een bepaling te herinneren aan de toepassing van andere, gelijkwaardige bepalingen, wanneer die hoe dan ook van toepassing zijn op grond van hun eigen toepassingsfeer. Bijgevolg late men, in de ontworpen tekst, de woorden «en de dading moet de bepalingen van de artikelen 2044 tot 2058 in acht nemen» weg.

Gelet op de voorgaande opmerkingen wordt voorgesteld de hele bepaling als volgt te formuleren:

«§ 2. Indien één van de echtgenoten hierom verzoekt, wordt de akte houdende wijziging van het huwelijksvermogensstelsel voorafgegaan door een beschrijving van alle roerende en onroerende goederen en van de schulden van de echtgenoten. Evenzo, indien de echtgenoten een dading willen treffen over hun rechten, moet de vereffening daarvan worden voorafgegaan door een dergelijke beschrijving.

De beschrijving kan opgemaakt worden op grond van verklaringen van de echtgenoten, voor zover zij hiermee akkoord gaan.

De beschrijving en de dading worden vastgesteld bij notariële akte.».

\*

Op grond van wat de sprekers hebben aangegeven en om teneinde rekening te houden met de opmerkingen van de Juridische dienst, dient *mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) c.s. amendement nr. 2* (DOC 52 1174/002) in. De indienster verwijst naar de tekst van het amendement en naar de verantwoording ervan.

Tijdens de volgende vergadering dient *mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) c.s. amendement nr. 10* (DOC 52 1174/003) in als subamendement op amendement nr. 2, met de bedoeling dit laatste te vervangen.

\*  
\* \*

Amendement nr. 10 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Derhalve wordt amendement nr. 2 vervallen verklaard.

Het aldus geamendeerde artikel 2 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

L'alinéa 2 de la disposition en projet dispose que «Si les époux veulent transiger (...) la transaction doit tenir compte des dispositions des articles 2044 à 2058», ces derniers constituant le titre XV du livre III, intitulé Des transactions. Il est inutile de rappeler dans une disposition l'application de dispositions de même rang lorsque celles-ci sont de toute façon applicables en raison de leur champ d'application propre. On omettra dès lors, dans le texte en projet, les mots «et la transaction doit tenir compte des dispositions des articles 2044 à 2058.»

Compte tenu des observations précédentes, il est suggéré de rédiger l'ensemble de la disposition comme suit:

«§ 2. Si l'un des époux le demande, l'acte portant modification du régime matrimonial est précédé de l'inventaire de tous les biens meubles et immeubles et des dettes des époux. De même, si les époux veulent transiger à propos de leurs droits, la liquidation de ceux-ci doit être précédé d'un tel inventaire.

L'inventaire peut être dressé sur déclarations des époux, pour autant qu'ils y consentent.

L'inventaire et la transaction sont constatés par acte devant notaire.».

\*

Suite à ce qui vient d'être dit et afin de prendre en compte les remarques du service juridique, *Mme Carina Van Cauter (Open Vld) et consorts* déposent un *amendement n° 2* (DOC 52 1174/002). L'intervenante renvoie au texte de l'amendement, ainsi qu'à sa justification.

Au cours de la réunion suivante, *Mme Carina Van Cauter (Open Vld) et consorts* déposent un *amendement n° 10* (DOC 52 1174/003) comme sous-amendement à l'amendement n° 2 afin de le remplacer.

\*  
\* \*

L'amendement n° 10 est adopté par 8 voix et 3 abstentions. Par conséquent, l'amendement n° 2 est déclaré sans objet.

L'article 2, tel qu'amendé, est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

## Art. 3

Nota van de Juridische dienst van de Kamer:

«2. In het ontworpen artikel 1395, § 1, tweede lid, vervange men de woorden «district Brussel. Deze schrijft het over» door de woorden «district Brussel, die het overschrijft».

(De verdeling van de bepaling in zinnen moet in beide versies identiek zijn.)

3. In hetzelfde ontworpen artikel, § 3, vervange men, in fine, de woorden «en heeft niet tot gevolg dat ze aan derden tegenwerpbaar wordt» door de woorden «en heeft niet tot gevolg dat deze aan derden kan worden tegengeworpen».

(Precisering en taalkundige verbetering)».

\*

*Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) c.s. dient amendement nr. 3 (DOC 52 1174/002) in, om rekening te houden met die opmerkingen.*

\*

\* \*

Amendement nr. 3 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 3 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

## Art. 4

Nota van de Juridische dienst van de Kamer:

«4. In het ontworpen artikel 1396, § 1, vervange men de woorden «houdende wijziging van de regels van vereffening van het gemeenschappelijk vermogen, aangenomen overeenkomstig de artikelen 1457 tot 1464, alsook op de contractuele erfstellingen» / «*ainsi que pour les institutions contractuelles*» door de woorden «houdende wijziging van de overeenkomstig de artikelen 1457 tot 1464 aangenomen regels van vereffening van het gemeenschappelijk vermogen of op de contractuele erfstellingen» / «ou aux institutions contractuelles».

(Herstel van de overeenstemming tussen beide versies en taalkundige correctie van de Nederlandse tekst.)».

\*

## Art. 3

Note du service juridique de la Chambre:

«2. Dans l'article 1395 proposé, §1<sup>er</sup>, alinéa 2, dans le texte néerlandais, on remplacera les mots «*district Brussel. Deze schrijft het over*» par les mots «*district Brussel, die het overschrijft*».

(La division de la disposition en phrases doit être identique dans les deux versions.)

3. Dans le même article proposé, § 3, dans le texte néerlandais, in fine, on remplacera les mots «*en heeft niet tot gevolg dat ze aan derden tegenwerpbaar wordt*» par les mots «*en heeft niet tot gevolg dat deze aan derden kan worden tegengeworpen*».

(Précision et amélioration d'ordre linguistique.)».

\*

*Mme Carina Van Cauter (Open Vld) et consorts déposent un amendement n° 3 (DOC 52 1174/002), afin de prendre cette remarque en compte.*

\*

\* \*

L'amendement n° 3 est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

L'article 3, tel qu'amendé, est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

## Art. 4

Note du service juridique de la Chambre:

«4. Dans l'article 1396 proposé, § 1<sup>er</sup>, on remplacera les mots «ainsi que pour les institutions contractuelles» / «*houdende wijziging van de regels van vereffening van het gemeenschappelijk vermogen, aangenomen overeenkomstig de artikelen 1457 tot 1464, alsook op de contractuele erfstellingen*» par les mots «ou aux institutions contractuelles» / «*houdende wijziging van de overeenkomstig de artikelen 1457 tot 1464 aangenomen regels van vereffening van het gemeenschappelijk vermogen of op de contractuele erfstellingen*».

(Rétablissement de la concordance entre les deux versions et correction linguistique du texte néerlandais.)».

\*

*Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) c.s. dient amendement nr. 4 (DOC 52 1174/002) in, om rekening te houden met die opmerking.*

\*  
\* \*

Amendement nr. 4 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 4 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

#### Art. 5

Nota van de Juridische dienst van de Kamer:

«5. Men vervange de woorden «vervallen de woorden «Deze bijstand is niet vereist voor de homologatieaanvraag.» / «sont supprimés» door de woorden «worden de woorden 'Deze bijstand is niet vereist voor de homologatieaanvraag.» opgeheven» «sont abrogés».

(Cf. Beginselen van de wetgevingstechniek – Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten, Raad van State: nieuwe formule.)».

\*

*Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) c.s. dient amendement nr. 5 (DOC 52 1174/002) in, om rekening te houden met die opmerking.*

\*  
\* \*

Amendement nr. 5 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 5 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

#### Art. 6

Nota van de Juridische dienst van de Kamer:

«6. Men vervange deze bepaling als volgt:

«In deel IV, boek IV, van het Gerechtelijk Wetboek wordt hoofdstuk XIbis, die de artikelen 1319 en 1319bis bevat, ingevoegd bij de wet van 14 juli 1976 en gewijzigd bij de wet van 9 juli 1998, opgeheven.» / «Dans la quatrième partie, livre IV, du Code judiciaire, le chapitre XIbis, comportant les articles 1319 et 1319bis, inséré par

*Mme Carina Van Cauter (Open Vld) et consorts déposent un amendement n° 4 (DOC 52 1174/002), afin de prendre cette remarque en compte.*

\*  
\* \*

L'amendement n° 4 est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

L'article 4, tel qu'amendé, est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

#### Art. 5

Note du service juridique de la Chambre:

«5. On remplacera les mots «sont supprimés» / «vervallen de woorden «Deze bijstand is niet vereist voor de homologatieaanvraag.» par les mots «sont abrogés» / «worden de woorden «Deze bijstand is niet vereist voor de homologatieaanvraag.» opgeheven».

(Cf. Principes de technique législative – Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires 2008, Conseil d'État: nouvelle formule.)».

\*

*Mme Carina Van Cauter (Open Vld) et consorts déposent un amendement n° 5 (DOC 52 1174/002), afin de prendre cette remarque en compte.*

\*  
\* \*

L'amendement n° 5 est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

L'article 5, tel qu'amendé, est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

#### Art. 6

Note du service juridique de la Chambre:

«6. On remplacera cette disposition par le texte suivant:

«Dans la quatrième partie, livre IV, du Code judiciaire, le chapitre XIbis, comportant les articles 1319 et 1319bis, inséré par la loi du 14 juillet 1976 et modifié par la loi du 9 juillet 1998, est abrogé.» / «In deel IV, boek IV, van het Gerechtelijk Wetboek wordt hoofdstuk XIbis, die de artikelen 1319 en 1319bis bevat, ingevoegd bij

*la loi du 14 juillet 1976 et modifié par la loi du 9 juillet 1998, est abrogé.».*

(Cf. Beginselen van de wetgevingstechniek – Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten, Raad van State: nieuwe formule + verbetering van de verwijzing in de Franse tekst).».

\*

*Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) c.s. dient amendement nr. 6 (DOC 52 1174/002) in, om rekening te houden met die opmerking.*

\*  
\* \*

Amendement nr. 6 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 6 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

#### Art. 6/1 (nieuw)

*De heer Thierry Giet (PS) dient amendement nr. 9 (DOC 52 1174/002) in, teneinde een artikel 6/1 (nieuw) in het wetsontwerp in te voegen. Met deze wijziging wordt duidelijk gemaakt dat artikel 1394, eerste lid (nieuw), van het Burgerlijk Wetboek een afwijkende regeling is.*

\*  
\* \*

Amendement nr. 9 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

#### Art. 7

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Het wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

#### Art. 8

Nota van de Juridische dienst van de Kamer:

«7. In het opschrift van hoofdstuk V vermeldde men het

*de wet van 14 juli 1976 en gewijzigd bij de wet van 9 juli 1998, opgeheven.».*

(Cf. Principes de technique législative – Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires 2008, Conseil d'État: nouvelle formule + correction de la référence dans le texte français.)».

\*

*Mme Carina Van Cauter (Open Vld) et consorts déposent un amendement n° 6 (DOC 52 1174/002), afin de prendre cette remarque en compte.*

\*  
\* \*

L'amendement n° 6 est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

L'article 6, tel qu'amendé, est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

#### Art. 6/1 (nouveau)

*M. Thierry Giet (PS) dépose un amendement n° 9 (DOC 52 1174/002) en vue d'introduire un nouvel article 6/1 dans la loi en projet. Cette modification permet d'explicitier le caractère dérogatoire prévu au nouvel article 1394, alinéa 1<sup>er</sup>, du Code civil.*

\*  
\* \*

L'amendement n° 9 est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

#### Art. 7

Cet article ne fait l'objet d'aucun commentaire.

Il est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

#### Art. 8

Note du service juridique de la Chambre:

«7. Dans l'intitulé du chapitre V, dans le texte néer-

precieze opschrift van de wet van 16 maart 1803: «wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt».

8. In de inleidende volzin van het artikel vermelde men dat artikel 9, § 1, tweede lid, werd vervangen bij de wet van 4 mei 1999.

9. In het ontworpen lid late men in de Franse tekst, in limine de woorden «en présence» weg.

(Taalkundige verbetering: de woorden «en présence» zijn overbodig en maken de tekst onduidelijker.)

10. Aangezien het een algemene bepaling betreft die niets te maken heeft met de wijziging van de huwelijksvermogensstelsels, vervulde men het opschrift van het wetsontwerp bijvoorbeeld met de woorden: «en tot wijziging van artikel 9 van de wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt» / «et modifiant l'article 9 de la loi du 16 mars 1803 contenant organisation du notariat».

\*

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) c.s. dient amendement nr. 7 (DOC 52 1174/002) in, om rekening te houden met die opmerkingen.

\*

\* \*

Amendement nr. 7 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 8 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

#### Art. 9

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Het wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

#### Art. 10 (nieuw)

Nota van de Juridische dienst van de Kamer:

«11. Het wetsontwerp bevat geen specifieke bepaling betreffende de inwerkingtreding. In dezen lijkt de gemeenschappelijke inwerkingtredingstermijn (de tiende dag na bekendmaking) evenwel vrij kort om de rechtspractici behoorlijk in te lichten. Derhalve zou kunnen worden

landais, on mentionnera l'intitulé exact de la loi du 16 mars 1803: «wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt».

8. Dans le liminaire de l'article, on mentionnera que l'article 9, § 1<sup>er</sup>, alinéa 2, a été remplacé par la loi du 4 mai 1999.

9. Dans l'alinéa proposé, in limine, on supprimera les mots «en présence».

(Correction linguistique: les mots «en présence» sont superflus et nuisent à la clarté du texte.)

10. Comme il s'agit d'une disposition générale, étrangère à la matière de la mutation des régimes matrimoniaux, on complétera, par exemple, l'intitulé du projet par les mots: «et modifiant l'article 9 de la loi du 16 mars 1803 contenant organisation du notariat» / «en tot wijziging van artikel 9 van de wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt».

\*

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) et consorts déposent un amendement n° 7 (DOC 52 1174/002), afin de prendre cette remarque en compte.

\*

\* \*

L'amendement n° 7 est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

L'article 8, tel qu'amendé, est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

#### Art. 9

Cette disposition n'appelle pas d'observation de la part des membres.

Elle est adoptée par 8 voix et 3 abstentions.

#### Art. 10 (nouveau)

Note du service juridique de la Chambre:

«11. La proposition ne contient pas de disposition d'entrée en vigueur particulière. Or, en l'occurrence, l'entrée en vigueur de droit commun (le dixième jour après la publication) semble assez court pour permettre l'information correcte des praticiens. On pourrait prévoir,

voorzien in een inwerkingtreding op de eerste dag van de tweede maand volgend op die waarin de wet in het *Belgisch Staatsblad* werd bekendgemaakt.».

\*

*Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) c.s.* dient amendement nr. 8 (DOC 52 1174/002) in, om rekening te houden met die opmerking.

\*  
\* \*

Amendement nr. 8 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

#### Opschrift

*Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) c.s.* dient amendement nr. 1 (DOC 52 1174/002) in, teneinde het opschrift aan te vullen met de woorden «en tot wijziging van artikel 9 van de wet van 16 maart 1803 tot regeling van het notarisambt».

Amendement nr. 1 wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

\*  
\* \*

Het gehele aldus geamendeerde en verbeterde wetsontwerp wordt aangenomen met 8 stemmen en 3 onthoudingen.

*De rapporteur,*

Katrien  
SCHRYVERS

*De voorzitter,*

Mia  
DE SCHAMPHELAERE

par exemple, une entrée en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suit celui de sa publication au *Mouvement belge*.».

\*

*Mme Carina Van Cauter (Open Vld) et consorts* déposent un amendement n° 8 (DOC 52 1174/002), afin de prendre cette remarque en compte.

\*  
\* \*

L'amendement n° 8 est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

#### Intitulé

*Mme Carina Van Cauter (Open Vld) et consorts* déposent un amendement n° 1 (DOC 52 1174/002), afin de compléter l'intitulé par les mots «et modifiant l'article 9 de la loi du 16 mars 1803 contenant organisation du notariat».

L'amendement n° 1 est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

\*  
\* \*

L'ensemble du projet de loi tel qu'amendé et corrigé est adopté par 8 voix et 3 abstentions.

*Le rapporteur,*

Katrien  
SCHRYVERS

*La présidente,*

Mia  
DE SCHAMPHELAERE